

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZEKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDOSNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona.

Feltámadunk...

Irta: Király Péter.

Ti, akik gonosz uton jártok,
Kiktől annyit szenved hazátok,
Ha lesújt Isten ostora:
Ti nem támadhattok fel soha!
Mi, a kik ma párják vagyunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!

Szabadságnak, erénynek, hitnek
Istenérzelmei hevítnek;
Bár sujtson a zsarnoki gazság,
A megtaposott szent szabadság
Csataterén bár meghalunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!

Hallgassatok rám hívő lelkek!
— Mindég az Istennel pereltek
Azok, a kik a jókra törtek:
Mind feltámadt, a kit megöltek!
Mi az Isten pártján vagyunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!

Javíthatatlan gonosz párák
Az égboltot sárral dobálják;
De rajtok az ég bosszút áll:
Arcukra vissza hull a sár.
Mi értük is imádkozunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!

Ha elnyomják a jót a rosszak
S garázdálkodnak, a mint szoktak...
Mi türünk, a mig türhetünk,
De aztán... igaz Istenünk
Nevében bárha meghalunk:
Feltámadunk! Feltámadunk!
(Debrecen)

FELTÁMADÁS.

Üdvözöllek szent Feltámadás
Hozsánna néked dicső Messiás.
A feléd szárnyaló kebel
Kér, hogy közénk ujlag jöjj el...
A küzdő Hazán lengjen áldás,
Hozsanna néked dicső Messiás!

Rombold szét a rut pártérdeket,
Küldj béke-angyalt, hogy szeretet
Honoljon az emberek szívében
S piruljon arcán annak szegény,
Ki e nemzet célja ellen ás,
Hozsánna néked dicső Messiás!

Legyen öröm s meglepedés,
Mujlon el már minden szenvedés.
Reményeinket váltsd valóra
S ha kell, hát üssön az az óra,
Mikor eljő a leszámolás,
Segíts meg minket dicső Messiás!

Hozz egy nagyszerű Feltámadást,
Hogy testvéreink tekintse egy a mást,
Az erős kar serény munkája
A jólét sugarát fakassza
S ha zúdul ránk kinos csapás:
Te légy megmentőnk dicső Messiás!

Hallgasd meg e husvéti imát,
Lássuk boldognak már e hazát
S ha az a nap egyszer felvirrad,
Mely erőt és új életet ad:
Tied lesz minden szivdobbanás,
Ó, jer hát közénk el Messiás!

Fülei-Szántó Endre.

A székely közmívelődés nevében.

(A Székelyudvarhelyi Székely Dalárda huszonöt éves jubileuma.)

Huszonöt éve immár, hogy a „Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet” a közmívelődésre ható munkáját teljesíti. Az ilyen jubileumi évfordulót szokás megünnepelni, s a Dalegylet ilyen ünneplést akar végbevinni. De nem azzal, hogy magát holmi külső díszítések és dicséretetek központjában állítsa, hanem azzal, hogy működésének újabb fordulatokat és jelentősebb lendületeket adjon.

Jubileumi ünnepség fejében új és nagy kiterjedésű társadalmi működésre készülünk.

Eddigi működése alatt is elérte a dalegylet, hogy Székelyudvarhelyen sok-sok nemzedék izlését nevelte a dalművészet révén, s hozzátartozó közönségének látkörét folyton emelte egy finomabb, tisztább művelődési fok területére. Ezen a benső munkán kívül első és talán olyan alakulat is volt, mely a székely művelődés hírnevét, becsületét, dicsőségét az ország közönsége előtt is képviselte és kiérdemelte. A budapesti és fiumei országos dalosversenyekről ezüst koszorukat hozott haza, s nagyevű műértők ítélete szerint az ország összes dalárdái között a harmadik helyet vívta ki a székely név és székely művelődés számára. És teljesítette évről-évre azt a nemzeti hivatást, hogy Erdély délkeleti szögletéből propagatív erőket sugárzott kifelé, a környező nemzetiségi területek jelentős gócpontjain tiszteletet szerzett a magyar kulturának, a nemzetiségi városok közönsége előtt ünnepi szokássá és rokonszenves megértéssé tette a székelység polgári öntudatát és hazaszeretét.

És megkezdette éppen a legújabb időben azt a nagyjelentőségű mozgalmat, melynek eredményeképpen a székely anyavárosnak s ezzel a székelységnek kulturális fölénye lesz elvitathatlanná, de a kulturális fölény útján ez a székely város társadalmi, gazdasági, anyagi előnyök kivívására is képessé válik. A mozgalom megindult azon, hogy a Gróf Zichy Géza és Dr. Bárczy István elnöksége alatt álló „Országos Dalos Szövetség”-nél sikerült dalárdánknak kivinnie, hogy a szövetségnek jövő évben kezdődő kerületi szervezése Székelyudvarhely város kerületi központtá fogja avatni, s ezzel Erdély délvidéki hét vármegyéjében Székelyudvarhely lesz a dalművészet székhelye. A város tehát kulturális jelentőségében egyenlő rangra emelkedik, szoros relációkba jut azokkal a többi kerületi központokkal, melyek mind az ország első városai, amilyenek Budapest, Debreczen, Győr, Kassa, Kolozsvár, Kecskemét, Pécs, Pozsony, Szeged és Temesvár. Sikerült elérnünk ezt dalegyletünk eddigi hírneve útján, azzal a megfontolásra ható és szívós agitációval, melylyel kimutattuk ez ország összes dalegyleteinek szervezete előtt, hogy Székelyudvarhely az erdélyi délvidék magyarságának társadalmi és kulturális központja.

A figyelmet felhívtuk városunkra, s ennek eredményei el nem maradhatnak. Csak éppen az szükséges, hogy a felhívott figyelmet továbbra is ébren tarthassuk, s Székelyudvarhely képviselőjében annak dalegylete elismerésre méltóan lépessen fel az ország

előtt. E fellépés sikere esetén Székelyudvarhely mindig megmarad az országos jelentőségű kulturális központ helyzetében és rangjában. Máris előbbi agitációnk eredményeképpen ígéretet kaptunk, hogy az 1914. évi országos dalosversenyt Székelyudvarhelyen rendezze a dalos szövetség, azonkívül minden második-harmadik évben a Székelyudvarhelyre bizott hét vármegye kerülete is dalosversenyeket tart, s így a versenyek művészeti jelentőségein kívül itt egy állandóan ideáradó forgalom fog beállni. A dal erejével szerezzük meg azt, amiben rólunk a közzgazdasági politika megfeledkezett.

Városunknak, s ezzel a székelységnek ilyen következetes kitüntetése, országos érdeklődés és rokonszeny színvonalára emelése: ime ez a munkaprogram, amit huszonöt éves jubileumunk megünnepléseként feladatul vállaltunk!

Ehhez kérjük a székely városoknak, e város minden messzi és közellevő fiának, s a városok útján érvényesülő egész székely társadalomnak a segítségét. Nem alamizsnát koldulunk, hanem olyan kulturális befektetést ohajtunk összehozni, mely kiszámíthatlan erkölcsi és anyagi eredményeket lesz hivatva elérni. Dalegyletünk megtette az első, súlyos és nagy munkájú lépéseket; most az a szükséges, hogy végbevihesse a kezdet folytatását is. Az a szükséges, hogy az ország közművelődésének egyik legnagyobb szervezetében, az Országos Dalos Szövetségben elsőrangú dalegyletként képviselhesük nemcsak a várost, de az egész székelységet. Évétett a Dalegylet az idej budapesti országos dalosverseny harmadik díjára bejelentette pályázatát, a pályázat sikere érdekében lelkesülten szervezkedik és folyton képi erőit, s bizik a Dávidokat segítő Istenben és saját becsületes törekvésének nagy akaratában, hogy városának és a székelység hírnevének ismét elhozza a koszorus diadalt.

Azonban a versenyen való részvétel költségekkel jár, amiknek viselésére dalegyletünk szerény anyagi viszonyok között élő tagjait nem kötelezhetjük. Mintegy 4000 korona az a költség, amibe a dalegylet 34 tagjának egyenruházata, Budapestre utazása, s a budapesti öt napos versenyen való napi ellátása belekerül. Ezt az összeget kell összehoznunk, hogy vele városunk és a székelység jelentőségét előtérbe helyezhessük, s az első fellépés erkölcsi sikere útján Székelyudvarhelyt mindörökké kulturális központtá avathassuk. Bizunk benne, hogy akik a székely anyaváros társadalmi és nemzeti nagyraváratását akarják; a kik a kulturális forgalom révén a gazdasági forgalom beállásának szükségszerűségét ismerik; akik nemcsak külső hűségöt és büszkeséget látnak a székelység hírneve terjesztésében, hanem a magyarság fejlődésének nagy köteletségét is: azok megértenek minket, s adományaikkal lehetővé teszik, hogy Dalegyletünk jubileumot üljön. Jubileumot új munkával, hatalmas feladatok sikeres kivitelével, a székelység szellemi erejének diadals meghordozásával.

A székely közmivődés nevében kérjük ezt, s bizva hisszük, hogy mindenki megérti kérésünknek nagy célokért vágyó, bensőséges, igaz szavát.

Székelyudvarhely, 1912. március hó.

Gróf Mikes János Dr **Válentsik Ferenc**
szombathelyi püspök, Székelyudvarhely város
a gyűjtés védnöke. orsz. képv. a gyűjtés védnöke.

Dr Sebesi János Dr **Ráczkövy Samu**
Udvarhelyvármegye alispánja, a gyűjtés védnöke. Udvarhelyvármegye tb. t. főorvosa, a gyűjtés védnöke.

Dr Paál Árpád **Nagy János**
Udvarhelyvárm. főjegyzője, iparosmester,
a Dalegylet elnöke. a Dalegylet alelnöke.

Tamás Gáspár **Horváth József**
iparosmester, református kántor,
a Dalegylet alelnöke. a Dalegylet karnagya

Benedek Géza **Nagy Pál**
iparosmester, vármegyei árvászeki iktató,
a Dalegylet pénztárnoka. a Dalegylet titkára.

Koronkay Ferenc

iparosmester, a Dalegylet ellenőre.

Az adomány összegét **Benedek Géza** iparosmester, dalegyleti pénztáros címére kell befizetni, a gyűjtőívet pedig a Dalegylet elnöksége címére kell vissza küldeni.

* * *

Ennek a felhívásnak nemes célját és elismerést érdemlő törekvését jelentősen kiemeli az a szíves hangú levél is, melyet a mozgalom illusztris fővédnöke, Gróf Mikes János püspök intézett az elnökhöz. A levél szövege a következő:

Tekintetes Dr Paál Árpád, vármegyei főjegyző urnak, mint a „Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet“ elnökének Székelyudvarhelyt. Köszönettel vettem Tekintetes Uraságodnak, mint a „Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet“ elnökének f. évi március hó 18-án kelt levelét, az abban ismertetett kulturális és hazafias mozgalmat, mint amely első sorban a székelység művelődési és erkölcsi színvonalának emelését célozza a lehető legszívesebben pártolom, a felajánlott védnöki tisztet örömmel fogadom el, illetve megengedem, hogy e védnökségemet a mozgalom támogatására vonatkozó felhívásaiban jelezzék, s midőn az egész akcióra lsten bőséges áldását kívánom és főpásztori áldásomat küldöm, egyben a dologi kiadások fedezésére, illetőleg az ügy pártolásaké 100 koronát mellékelek. Szívvelyes hazafiai üdvözléssel vagyok, Szombathely, 1912 évi március hó 29-én, Mikes János gróf szombathelyi püspök.

A Székely Dalárda lelkes hangú felhívásának im ez a fenkölt lelkű válasz az első visszhangja. Városunk és az egész székelység művelődése nevében biztosan elvárhatjuk, hogy mikor a dalegylet most a napokban szétküldi felhívását, arra mindenünnen az első visszhanghoz méltóan sorakozó feleletet ad közönségünk.

A politikai helyzetről.

Az újból felmelegített és előtálatl kormány bemutatkozása három napig tartott. Hétfőn, kedden és szerdán mosdatta meg az ellenzék őket a képviselőházban.

Elsőként **Kossuth Ferenc**, aki hosszas betegsége után most jelent meg pártja élén a képviselőházban, kérte számon **Khuentől** az ország jogait és határozati javaslatot terjesztett be fölrati bizottság kiküldésére. **Kossuthot** az egész ellenzék hosszasan ünnepele magas nivóju felszólalásáért.

Holló Lajos a Justh-párt nevében ítélte el a kormány ingatagságát s hozzájárult **Kossuth** javaslatához épen úgy, mint **Zichy Aladár** gróf a néppárt és **Egry Béla** a pártion kívüli függetlenségek részéről.

Andrássy Gyula gróf próbálta védelmezni a kormányt s ezzel sikerült levetni a koalíció idejében viselt álarcát is, amelyet oly ügyesen tudott viselni. Hiszen az ő csalafinta politikájával vitte az ellenzék csapdába annak idején **Ravasz** viselkedése méltó a **Khuen** rókaságához.

Szabó István a kisczardák nevében pártolta **Kossuth** javaslatát, **Zboray Miklós** pedig

a **Khuen** által hangoztatott veszedelem lényegét kérte számon.

Apponyi Albert gróf a kormány imparlamentaris eljárását fejtegette és utolsónak **Batthyány Tivadar** gróf támadta a kormányt a választójogi reform elodázása és a horvátországi állapotok miatt.

Kedden **Bakonyi Samu** volt az első felszólaló, aki megállapította, hogy a kormány önmagát dezavualta. **Polónyi Géza** pedig egyszerű, világos érvekkel bebizonyította, hogy a mai hatványos rendszer még a 67-es jogállományt sem képes többé megvédeni. Ezért a kormány ellen végsőkig fognak küzdeni.

Désy Zoltán felszólalása volt a nap eseménye. Hazugsággal, ha az nemes szándékból indulna is ki, az élet igazságainak útjába állani nem lehet — mondotta **Désy**. A válság illeten megoldásának módja lesiklás a felelős miniszteri kormányrendszer teréről. A kormány a maga felelősségét a királlyal leplezi. Pártjával együtt a végső eszközöket is igénybe fogja venni s az ország jogaiba való illetéktelen beavatkozás visszautasítását képviselni fogja a delegációban is.

A mumiáknak nevezett főrendek pedig ezzel szemben a kormányt lojálisan megjelnezték és mindent tudomásul vettek. Természetesen ehhez a főuri házhoz az ország népének semmi köze nincs. Ezek még a rendi élet viágából itt feledett üres dekorumok.

Szerdán fejezték be a nagyarányú vitát, melyet **Khuenék** tiszta ravaszágból rendeztek úgy, hogy épen a husvéti szünet előtt pár nappal legyen. Ha így nem csinálják, valószínűleg hetekig sem tudtak volna bemutatkozni a másodszeri felemelgítés után. Így aztán az ellenzéki pártok könnyen beleegyeztek, hogy a megtépaszott kormány le szálljon a világesufjára odaállított pehangerről. A feliratkozott szónokok törültek nevüket, kivéve **Ráth Endre**, **Kovács Gyula** és **Lovász Márton** képviselőket, kik alaposan végig porolták a **Khuen** kormány gyalázatos merényletének szennyessét.

Khuen gróf miniszterelnök próbált védekezni, de semmi alapot nem talált és így üres szalmacséplés maradt felszólalása. Tagadni tagadott, de bizonyítani semmit nem tudott. Elkieseredésében mi telhetett tőle, nagyot ütött az új választással való fenyegetéssel a saját fejére. Hiszen csak épen ez hiányzik. Most jöjjön választani. Ugy jár, mint a koalíció idejében a híres szabadelvűpárt. Még hirmondó sem kerül belőlük az ország házába.

Az ülés végén **Batthyány Tivadar** gróf tiltakozott a Justh-párttól s azután a munkók siettek a kormány kinevezéséről szóló királyi kéziratot tudomásul venni. A képviselőház ülésait e hó 12-ikéig elnapolták, amikor ismét a katonai javaslatokkal kezdi meg kísérleteit a kormány — a reménytelenség jegyében. Az ellenzéki pártok pedig ismét csatasorban állanak e javaslatokkal szemben és ha pár hétig áll is még a kormány, akkor véglegesen letűnik, mert erkölcsi alapja nem volt, nincs s mostani vállalkozásával beigazolta, hogy nem is lehet.

* * *

Horvátországban is nagy bajok vannak, **Cuvaj Ede** bánt királyi biztosnak neveztek ki és felfüggesztették a szabadságokat. **Khuen-Hédervary Károly** gróf horvát báni politikája tehát feltámadt. A sajtó szabadságát korlátok alá vonták, az előleges censurát elrendelték. A gyülekezési jogot felfüggesztve, királyi rendőrbiztoságokat állitanak fel. Szóval az alkotmányt egyszerűen konfiskálták s a képviselőválasztások kiírása elmarad. Okot erre azzal szolgáltatottak, hogy a horvát-szerb koalíció a Magyarországtól való elszakadás mellett foglalt állást s ez a küszöbön állott választásokkal többségi uralmat nyert volna.

Ez a háborzongató állapot óriási izgalmat keltett **Horvát-Szlavon-Dalmátországban**. A pártok valamennyien hangoztatják, hogy ez intézkedésnek semmi gyakorlati eredménye nem lesz s a hozzánk való viszony erősítésére sem fog szolgálni.

Fegyelmi jog a közigazgatási szakban.

(Irtta **Dr Felszeghy Béla** besztercenaszóvármegyei aljegyző, tb. főszolgabíró. Ára fűzve 9 K, merített borítékban 10 K.)

Valamint minden ország talpöve a tiszta erkölcs, azonképen Magyarország alkotmányának fundamentuma is a becsületes, tisztességes, jóra való közigazgatás. A közigazgatást pedig ilyen né, csakis a tisztviselők tehetik, miután az ők törvényes irányítása, befolyása alatt áll a közönség jó, avagy rossz nyomon való haladása.

Igen ám, de fejtől büzlük a hal s ebből önként következik, hogy Magyarországon a milyen a pásttor (a belügyminiszter és a vármegye főispánja), szakasztott olyan maga a közigazgatás is le az utolsó bakterig.

Akinek eziránt netalán kételyei volnának, az feltétlenül szerezze meg **Felszeghy Béla** kiváló közigazgatási szakirónk „Fegyelmi jog a közigazgatási szakban“ cím alatt irt, 264 oldalra terjedő könyvét és állításunk ténylegességéről abból özonnal meggyőződik.

Az e téren uttörő kiváló szakkönyv előszavát **Dr Viczián István** belügyminiszteri titkár irta és ebben talátoán mondja, hogy „**Felszeghy Béla** e munkája a gondolatok özönét kelti“ fel az olvasóban. Ez tény. Minket pl. a ma érvényben levő közigazgatási fegyelmi rendszer megdöbentett és önkéntelenül azt a kérdést tolta előnkbe, hogyan tűrheti ezt az ázsiai állapotot a mostani magas intelligenciával bíró törvényhatósági, városi és községi tisztviselői ker? Az Országos Egyesületeknek, a fizetési rendezésen kívül, ennél fontosabb feladatuk nem lehet. Hiszen a mai fegyelmi rendszer mellett, önálló gondolkozásról, cselekvési képességről a tisztviselőnek álmodniok sem szabad.

Ezt érzi, tudja minden ambiciózus tisztviselő. Szomorú példáit lehetne felsorolni a főispáni despotizmus e téren uralkodó tulcsapongásainak, mely határt nem ismer, mert tételes törvényben megszabott határa nincs.

A hány kormány, a hány főispán jön, ugyanannyi fajtája keletkezik a közigazgatásnak Magyarországon. Ami ma erény a tisztviselőnél, holnap fegyelmi ok lehet. Attól függ, hogy a főispán miképen akarja kezelni az illetőt.

Hát ez nem jól van így. Szolgálati törvényt kell hozni a tisztviselők jogai és kötelességeire. El kell zárni a tulkapásokra hajlandó főispáni hatalmaskodásnak utjait. Ne a főispán, hanem a törvény szabjon határt, melyen belül a tisztviselők a legalsóbb foktól föl a legmagasabbig működjenek. Ez nemcsak tisztviselői, ez országos érdek.

Dr Felszeghy Béla könyve akaratlanul is lerántja a leplet az ország közéletének testén rágódó súlyos sebekről. Nagy tudással szedte össze a fegyelmi jog teljes megvilágítására szolgáló összes törvényeket és szabályokat s oly praktikus ügyességgel csoportosította, hogy azokból még a laikusabb közönség is teljes képet alkothat önmagának és a fegyelmi jogban bárki azonnal a legbehatóbb tájékozottságra tehet szert könyvéből.

Az elméleti és gyakorlati részere felosztott mű korántsem paragrafus halmazat, hanem maga az élet önérzetes, logikus, becsületes megvilágításban. Széles alapokon nyugvó, de csakis a szükséges adatokat felölelő, tömör egésznek alkotó könyv. Minden meg van és semmi sem felesleges benne.

A szerző nagy szolgálatot tett művének kiadásával és feltétlenül hiányt pótol. Megérdemli e mű, hogy minél szélesebb körben elterjedjen, melyre nemcsak igen becses tartalmával, de technikai előállításával is méltán rászolgált.

Mutatványképen a főispán fegyelmi hatalmáról szóló részt később közöljük.

HIREK.

— **Boldog husvétli ünnepeket** kívánunk m. t. előfizetőinknek, munkatársainknak és jóakaratu embertársaink mindegyikének! A feltámadás örvendetes ünnepe hassa át mindnyájunk szívét, hogy testveries egyenlő akarrattal, szívós kitartással dolgozhassunk hazánk és nemzetünk önállóságán, függetlenségén s polgártársaink boldogságának létrehozatalán. Együttal m. t. olvasóinkat értesíteni kívánjuk, hogy lapunk közelebbi száma az ünnepekre való tekintettel e hó 14-én (vasárnap) fog megjelenni.

— **A Dalárda és a szintársulat együttes estéje.** A Székely Dalárda e hó 8-án este 8 órától kezdődőleg a Budapest-szálló színháztermében vonzó számokból álló hangversenyt és végeztével táncvigalmat fog tartani. Az erre vonatkozó meghívókat már szétküldötték, s az érdekes műsort teljes részletességgel mi is leközlöttük mult számunkban. Ujabbban a rendezőségűl még azt a kedvező értesítést kaptuk, hogy az amugyis gazdag műsor még a Szilágyi Dezső szintársulata és az 51. gyalogezred zenekara közreműködésével is fog bővülni. A szintársulat egy kedves kis egyfelvonásos, énekes vigjátékot fog előadni, melynek „Fipsz, a híres nőszabó” a címe, s szintiszta vidámsága bizonyára sok derűt ad a közönségnek. A katonazenekar pedig a hangverseny eredeti műsorának utolsó pontjában Ernani „Bordal” c. művében fogja kísélni a Dalegyletet. A helyáradak változatlanul maradnak. Közönségünk a gazdag műsor mulatságra nagy örömmel és érdeklődéssel készülődik.

— **Az időjárás** országosan másodszori téltre változott. Hó esett mindenütt és fagy volt. Nálunk Nagypéntekre virradó éjjel fél centiméter vastagságu jégkéreg fagyott az álló víz tetejére és hó borította a tájat, hova a szem elláthat. Tegnapra virradó éjjel aztán beborult. A levegő enyhébb lett és egész nap esett az eső. Reggel a hőmérő 6 Celsius fok meleget mutatott.

— **Rokkant- és Nyugdíjgyuleti közgyűlés Székelyudvarhelyt.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyuletének székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztára e hó 9-én (kedden) d. u. 3 órakor a polgári önképzőkör nagytermében fogja megtartani VI-ik évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat és az érdeklődő közönséget ezuton hívja meg az elnökség. Ez a szédületes gyorsasággal és bámulatosan nagy arányokban fejlődő intézmény 1903 óta 1.635.000 koronát fizetett ki 1323 rokkant, 363 árva és számos özveggy segélyezésére. Törzsvagyona 7.687.137 K, különalapok 518.363 K, összvagyon tehát 8 millió 205.500 K. A mult évi vagyonszaporulat 1.592.619 korona. Ne késlekedjék! Legyen tagja! Saját érdekében áll, hogy önmagáról mindenki gondoskodjék. Udvarhelyvármegye területén jelenleg hat fiókpénztár működik. Székelyudvarhelyt 155, Székelykeresztúrt 57, Parajdon 48, Szentkeresztbányán 75, Lővéte községben 83 és Olaszteleken 93 fizető taggal. Egyetlen községnek sem volna szabad hiányoznia e csekély áldozatot kívánó és azzal szemben örökös kenyeret biztosító intézményből. Ha már mene-

dékházat nem létesít a vármegye vezetősége, működjük közre abban, hogy a papok, tanítók és jegyzők útján ismeresse meg e nagyszabású intézmény előnyeit a lakossággal. Vegye ki ezzel a koldusbotot a nép kezéből — örökre. Magyarország és ebben a szegény Székelyföld akkor lesz boldog, megelégedett, ha egyetlen ember sem ismeri majd a koldusbotot. Utat-módot kell erre adnia a vezetőknek, mert az legszentebb kötelességünk. Az ilyesmikkel az alispáni évi jelentés is foglalkozhatnék — jövőre...

— **Uj ügyvéd.** Dr. Borosnyay Pál ügyvéd — mint értesülünk — e hó 10-én ügyvédi irodáját Székelyudvarhelyt, Árpád-utca 4. szám alatt megnyitja.

— **Ipari ösztöndíj.** Egy 1350 koronás tanulmányi ösztöndíjra nyit pályázatot a kereskedelemügyi miniszter. Pályázhatnak az iparkamara útján felsőiparisok legalább jó eredménnyel végzett ifjak. Pályázati határidő április 15. Közelebbi feltételek a kamaránál megtekinthetők.

— **Városi legeltetési rendtartás.** A földmívelésügyi miniszterium utasításai alapján összeállított városi legeltetési rendtartás jóváhagyási záradékkal a felsőbb hatóság által ellátva, visszaérkezett. Alap gondolata, hogy a városi legelő a városi birtokosság marháinak való és hogy karban tartási költségeit azok hordozzák, a kik vagy közvetlenül, vagy közvetve bérbe adás útján használják. E célból a ki maga hajt ki marhát a legelőre, fizeti a kihajtáskor a pásztorbért, a szózást, kosárpítés és fordítás, állatorvosi szemle költségeit, a legeltetési idény végével fizeti még a karban tartás, bokorirtás, válfüentartás, fűmagvetés, trágyázás, felügyelet stb. költségeinek reá eső részét, mely mindig a tényleges kiadás alapján vetetik ki. A ki marhát nem hajt ki, de jogát bérbeadással érvényesíti, fizet a kihajtáskor a bizottsági pénztárba minden drb marha után 4 K-t, ha városi birtokosnak 8 K-t ha külbirtokosnak és 12 koronát ha idegen községbelinek adja jogát bérbe. A szombatfalvi városrész lakói idegen birtokosoknak tekintetnek, a belügyminiszter 35.397/1. a—1898. sz. rendelet értelmében. A tejelő esordába csak a legeltetésre jogosított bel- és külbirtokosok hajthatnak tejelő tehenet, vagy kecskét, hordozzák a legelő karbantartási költségeit a rendes legeltetési díjon kívül.

— **Kereskedelmi ösztöndíjak.** Tanulmányainknak a külföldön való gyarapítása végett fiatalabb kereskedők részére ez évben 9 drb egyenkint 2500 koronás ösztöndíj kerül kiosztásra. A folyamodványok a kereskedelemügyi és iparkamara útján a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztendők föl április hó 30-ig. Pályázhatnak magyar honos kereskedők, kik letelti kereskedelmi akadémiái tanulmányaik jó eredménnyel történt elvégzése után legalább három évig gyakorlati kereskedelmi téren működtek.

— **Országos zárandoklat Rómába.** Május hó elején az Országos Katolikus Szövetség nagyszabású zárandoklatot vezet a kereszténység fővárosába, hogy a katolikus Magyarország hűséges ragaszkodását az Egyházhoz bemutassa. Az 1911. esztendőben a pápa került ama fényes alkalmakat, melyek tünnetleg igazolják a kereszténység örök eszméjének életét és amelyek módot nyújtanak az idegen országból összeseregglő hívek hódolatának külső kifejezésére. Ezt a visszavonultságot a legnagyobb tiszteletben tartották s így a testületi felvonulás, mely évenként szokásos, a magyarok részéről is elmaradt. Most, mikor ennek oka megszűnt, kétszeresen kötelessége valamennyi katolikusnak, hogy minél szebben adják meg a tisztelet és hódolat méltó kifejezését. Ezért a rendesnél is fontosabb, hogy minél többen gyülekezzenek ama zászló alá, mit a szövetség, mint az országos zárandoklatok hivatalos rendezője kibontott. A kibocsátott első felhívás visszhangja élénken bizonyítja, hogy mindnyájan átérzünk e törekvésnek nagy jelentőségét és joggal remélhetők, hogy imponáló tömegben fognak a magyar katolikusok a legmagasabb szentszék elé járulni

Ugyanakkor, mikor a szövetség e mozgalom kifejlesztésén dolgozik, lehetővé akarja tenni a részvételt a legszélesebb rétegeknek, hogy a társadalom a maga teljes egészében képviselve legyen. A vezető egyéniségek, az intelligencia tagjai, az egyszerű nép fiaival együtt tükröztetik vissza azt a nagy egységet, mit a keresztény gondolat nagyszerűsége forraszt össze. A mozgalom élére álló főpapok és főurak mellett ott kell tehát látnunk minden társadalmi osztály minél nagyobb képviselőjét. Ez utazáskor módja nyílik a legkedvezőbb feltételek mellett mások életének és szokásainak megismerésére is, ama világhírű emlékeknek, miket az ókori és a keresztény időkben Rómában őriznek, a megtekintésére és tanulmányozására is. Az Országos Katolikus Szövetségnek most megvalósuló terve az Egyház iránt táplált ragaszkodás méltó bizonyítéka mellett, az ismeret bővítés hatályos előmozdítója is. A csatlakozók tömege fogja kifejezni millió és millió hívő igaz érzelmeit és amellet megszerzi magának ama nagy kincset is, mit szellemi látókörének szélesítésére nyújthat. Folyó évi április hó 15-éig kell a részvételi jelentkezéseket a szövetség irodájában (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső I. emelet 8.) megtenni és ugyanoda a megállapított díjakat (I. osztály 190 korona, II. osztály 150 korona, III. osztály 95 korona) beküldeni. Ez összegben az összes utazási és ellátási költségek bennfoglaltatnak. Amennyiben a III. osztályon utazók az élelmezésről maguk akarnak gondoskodni, csak hatvan koronát fizetnek.

— **Két korona története.** 1895-ben, tehát 17 évvel ezelőtt alakult meg Székelyudvarhelyt a „Pénteki Asztaltársaság”. Betettek a takarékpénztárba ugyanakkor 2 koronát, mely jelenleg 8 K 22 fillért tesz ki. Az erről szóló takarékpénztári könyvet most Dr. Ráczkői Samu járási tisztiorvos, tb. vármegyei főorvos, mint az Asztaltársaságnak egyik tagja, a székelyudvarhelyi Jótékony Nőegyesületnek ajándékozta és ezért hálás köszönetet mond az egyesület nevében Homolay Lajosné elnöknő lapunk útján. Nem az összeg nagysága, hanem a hozzá fűződő nemes szándék, mely másokat is hasonló cselekedetekre buzdít, teszi becsessé ez adományt.

— **A „pénztár” kedélyes dolgait** — a husvétli ünnepekre való tekintettel — most nem tárgyalhattuk. Hadd vigadjanak a feltámadás emlékünnepe. Azonban jövőre a máris széleskörű érdeklődésnek, méltóképpen megfelelünk. Addig tehát béke legyen itt és ott is — ha lehet. (Beküldték.)

— **Értesítés.** Tisztelettel nagyközségnek, hogy a tavaszi idényre a legujabb férfi és női divatújdonságok: kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltők dus választékban raktárra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésére bocsátom. Mindenkinek saját érdekében ajánlom szives megtekintését szükségletei esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

— **A Budapest husvétli száma közel száz oldalon, tömérdek illusztrációval jelent meg.** Első cikkét Kossuth Ferenc írta. A szenzációsan érdekes közlemények egész sorozata gazdagítja a „Budapest” ünnepi számát. Különösen érdekesek a mozdírámról készített felvételek (számos képpel), a halotthamvasztásról szóló cikke (képekkel), a szegedi halászelet bemutatása (Móric Pál cikke képekkel), a pápa husvétja, a világ leghatalmasabb bankja, azonkívül sok időszerű husvétli közlemény. A „Budapest” minden új előfizetője ingyen megkapja a „Magyarország Nagyasszonya” című diszkrétet. A „Budapest” terjedelemben, színvonalban a legelőkelőbb fővárosi lapok sorába emelkedett, de előfizetési ára a régi maradt.

— **Olcso és szép kiadású róm. kath. imakönyvek** színes képekkel díszítve, a győri és pécsi egyházmegyei hatóság engedélyezésével, gyönyörű választékban kaphatók. Betegh Pál könyv-, zenemű-, papiros-, író- és rajzszerüztetés Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, a Mikó-utcában levő két szoba, konyha, kamara, pince, sütő, mosókonyha és hozzátartozókkal kiadó Borbély József cipésznel Orbán Balázs utca 29. sz. alatt.

130 saját fiókraktár
a bel- és külföldön

Élsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő

Turul-cipőgyár r.-t.
A monarchia legnagyobb cipőgyára
Temesvár
Főút Székelyudvarhely
Kossuth-utca 9.

Már megnyitott Székelyudvarhelyt, Kossuth-
utca 25-ik szám alatt
Hirsch Rudolf férfi és női divatárúháza

Nagy választék mindennemű férfi, fiu, női és leányka
készruhákban, női, kosztümök, tavaszi kabátok, pon-
gyolák és különféle bluzokban. Állandó raktár min-
denféle női és férfi divatcikkeiben.

Sz. 2342-912.

Árverési hirdetés és feltételek.

Az oklándi kir. járásbíróóság köz-
hírré teszi, hogy Nagy Mózes ká-
nyádi lakos végrehajtónak néhai
Miklós Sándor hagyatéka végrehaj-
tást szenvedett elleni végrehaj-
tás ügyében a kérelem következtében
a végrehajtási árverés 600 K tőke-
követelés és ennek 1910 évi július
22 napjától járó 5 százalékos ka-
matai 134 K 50 f perbeli és végre-
hajtási már megállapított, valamint
jelenlegi 25 K 30 f is a még felme-
rülendő költségek s az ezennel a
muzsnai 588 258 422 423 538 656
számu telekkönyvokra nézve csat-
lakoztatott kimondott Székely Mik-
lós 4000 K járulékaiból a kányádi
223 258 432 656 538 és miklósfal-
vi 292 számu telekkönyvokra
nézve csatlakoztatott Dr. Hinleder Ernő
85 K s jár.-ból a kányádi 223 422
538 és sz. muzsnai 588 sz. telekkönyv-
re csatlakoztatott sz. muzsnai hitelszö-
veget 190 K s járulékaiból a
kányádi 22 t.-c. 258 422 423 656
538 telekkönyvokra csatlakoztatott
Denes Elek 97 K 85 f s járulékaiból
álló követelésének kielégítése
vegett az 1881 60 t.-c. 144 § alap-
ján és a 146. § értelmében a sz.-
udvarhelyi kir. törvényszék az ok-
lándi kir. járásbíróóság területén levő
Székelymuzsna, Kányád és Miklósfal-
va községekben fekvő a muzsnai
538 számu telekkönyvben felvett
17022 hrsz. jelenleg özvegy Miklós
Sándorné, Miklós János, Miklós Do-
mokos, Bán Lajosné, Miklós Lajos
Kis Lajosné, Székely Lajosné Kolésa
Istvánné nevében álló szántóra 21 K
1707 hrsz. ugyanazok nevében álló
szántóra 41 K kikiáltási árban,
miklósfalvi 292 számu telekkönyv-
ben felvett, ugyanazok nevében álló
2353 hrsz. szántóra 466 K kikiált-
ási árban a kányádi 223 számu te-
lekkönyvben felvett, ugyanazok nevében álló
1905 hrsz. szántóról 224 rész jutalékára 63
K 20 f kikiáltási árban, a kányádi
258 számu telekkönyvben felvett
2752, 2789. hrsz. szántó s lege-
lőbből Miklós Sándor 1/3 jutalékára
9 K kikiáltási árban, a kányádi 422
számu telekkönyvben felvett 1559

hrsza-
m özv. Miklós Sándorné és
örökös társai nevében álló 1/2 rész
szántóra 13 K 50 f 1552 hrszám
nevében álló 1/2 rész szántóra 13 K
1304/21 hrsz. nevében álló 1/2 rész
szántóra 2 K kikiáltási árban, a ká-
nyádi 423 számu telekkönyvben fel-
vett 3026 hrsz. szántóról özv. Mik-
lós Sándorné és örökös társai nevében
álló 13/30 részre 4 K 42 f kikiált-
ási árban a Miklós János és neje
továbbá Miklós István javára be-
kebelezett haszonélvezeti jog sé-
relme nélkül, a kányádi 656. számu
telekkönyvben felvett 1607/5 hrsz.
legelőlől özv. Miklós Sándorné és
örökös társai nevében álló 1/2 részre
5 K kikiáltási árban a kányádi
538 számu telekkönyvben felvett
64-69. 72, 87/1 helyrajzi sz-
kertből ugyanazok nevében álló 1/2
része 47 K 30 f 161. 163 hrszám
faház s kertből álló 1/3 részre 280
K, 388 384 hrsz. kaszálóból álló 1/3
része 14 K, 395 hrsz. szántóból
1/3 része 3 K 33 f, 514. 515. hrsz.
szántó s kaszálóból álló 1/3 részre
51 K 40 f, 566/17 hrsz. szántóból
álló 1/3 része 10 K 50 f, 727 hrsz.
szántóból álló 1/3 részre 14 K 782/14
hrs. szántóból álló 1/3 részre 10 K
30 f, 1039 hrsz. kaszálóból 51 K,
1083 hrsz. szántóból 24 kor 1407
hrs. kaszálóból álló 1/3 részre 8 K,
1410 1411 hrsz. kaszáló s szántóból
álló 1/3 részre 40 k, 1412/4 hrsz. ka-
szálóból álló 1/3 részre 4 K 1418
hrs. szántóból 58 K 1613/24 hrsz.
szántóból álló 1/3 részre 2 K, 1714/1,
1731. hrsz. szántóból álló 1/3 részre
53 K, 1907/1. hrsz. szántóból álló
1/3 részre 16 K, 1907/31. hrsz. szán-
tóból álló 1/3 részre 27 K, 2255/8.
hrs. szántóból álló 1/3 részre 5 K
40 f, 1420/10. hrsz. szántóból álló
1/3 részre 8 K, 2486/1. hrsz. szántó-
ból 68 f, 2476/11. hrsz. szántóból
álló 1/3 részre 68 f, 2481. hely-
rajzi szám szántóból ugyanazok
nevében álló 1/3 részre 4 K 40
f 2667/22 hr. sz. legelőlől ugyan-
azok nevében álló 1/3 részre 3 K 33
f 2709 hr. sz. legelőlől ugyanazok
nevében álló 1/3 részre 41 K 30 f
3027 hr. sz. szántóból ugyanazok
nevében álló 1/3 részre 8 K 3029 hr.
sz. szántóból ugyanazok nevében álló
1/3 részre 32 K kikiáltási árban a
Miklós János és neje Derzsi Julianna
javára bekebelezett haszonélvezeti
jog sérelme nélkül elrendeltetik.

Az árverés megtartására határ-
időül 1912. évi június hó 28 nap-
jának d. e. 8 órája Székelymuzsna
község házához, d. e. 10 órája Ká-
nyád község házához és délután 2
órája Miklósfalva község házához tü-
zetik ki. Árverezni szándékozók tar-
toznak az ingatlanok becsárának 10
százalékát készpénzben vagy az
1881. 60. t.-c. 42 §-ában jelzett ár-
folyammal számított és az 1881. évi
nov. 1-én 3333 I. M. számu rende-
let 8 §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. 60 t.-cikk
1703 §-a értelmében a bánatpénz-
nek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi
hatóság.

Oklánd, 1912. március 22-én.

DR FOLDES s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

WERMESCHER
kir. telekkönyvvezető

CLIMAX
nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 P.
Magasnyomású nyersolajmotorok 15-150 lo-
erőig :: erőig ::
legelőcsőbb és
legmegbízhatóbb
üzemeltetést
biztosítják. Üzemel-
és löerőnkén-
1-2 fill. Alen-
dóan zavartalan
üzeml. Pén-
ügyi felgye-
let nélkül! Egy-
szeri kezelés! E-
száz gépek a vilá-
gban.
Költségvetés és árlap díjmentesen.

Bachrich és Társa motorgyári
fiók-telepe Budapest, V. ker. Szabadság
tér 17 a.b Tőzsde-palota.

**Névjegyek,
Meghívók,
Eljegyzési
és Esküvői
valamint gyász-
jelentések**

ugyszintén mindenféle
könyvnyomdai és
könyvkötői mun-
kálatok izléses ki-
vitelben, gyorsan és
pontosan készülnek

Betegh Pál

villmos územe borendezet
könyvnyomdátó és könyv-
kötő-intézetében Székely-
udvarhely Kossuth-utca
31. sz. alatt.

8 millió 205,500 K
vagyon és száz 42
ezer 593 fizető
tagja, 400 at megha-
ladó fiókpenztára és
közel 200 tagesoporija
van a Magyarorszag-
Munkások Rokkanti-és
Nyugdíjgyuleteinek —
Budapest, VIII József-
körút 23. sz. saját ház
A magyar állam évi
5000 K-val segélyezi.
Mindenki tagja lehet
20, 24 v. 30 fillér heti
tagdíj mellett, a miert
10 év után évi 424 K
50 f, 509 K 60 f vagy
618 K 80 f állandó,
a tag egész életén át
tartó rokkant segélyre
40 évi tagság után pe-
dig évi 624 K, 728 K
vagy 884 K nyugdíjra
számíthat. Ezen kívül
is számos előnye van.
Minden községben le-
het fiókpenztárt szer-
vezni. Irjon azonnal a
központoz és onnan
felvilágosítást kap. Hi-
vatkozzék e lapra

Aspirin

Mintogy sűrűn előfordul, hogy a valódi Aspirint utánzatokkal helyet-
tesítik, kérjük az Aspirint csak is az általunk forgalomba hozott

Aspirin-Tabletta

alakban vásárolni, a melletti lerajzolt **eredeti csomagolásban.** (1 üvegcső
20 Tablettával á 0,5 gr. K 1.20).

Minden Tablettára az Aspirin szó van rábélyegezve.

Csak is ezen Tabletták nyujtanak biztosítékot a készítmény valódiságáért,
és minden más mint nem valódi visszautasítandó.

Aspirint kizárólag eredeti tablettáinkban kérjen.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.,
Elberfeld und Leverkusen b. Mülheim a. Rhein.

Betegh Pál könyvnyomdátó és könyvkötő-intézete Székelyudvarhely